

Kiss Noémi

Róth Éva, 1952

RÁKOSPALOTA

Róth Éva, vádlott, apja és anyja régebben kereskedősegédek voltak. Apja később villanyszerelő, anyja pedig ápolónő lett. Szülei elváltak, és Évát három éves korától kezdve nagyszülei nevelték vidéken. Az öt elemi iskola elvégzése után – miután nagyszülei meghaltak – tizenhárom éves korában visszakerült Budapestre az anyjához. Ebben az időben anyja közös háztartásban élt egy férfivel, akitől gyermeke volt. Később az anyának egy másik férfitől ismét gyermeke született, és amíg munkába járt, addig a gyermekre Éva vigyázott, és ellátta a háztartást.

1949-ben Róth Éva mint takarítónő bekerült az OTI (Országos Társadalombiztosítási Intézet) alkalmazásába havi 400 Ft fizetéssel, melyet magának tartott meg. Anyjával ezért nézeteltérései adódtak, végül ez ahhoz vezetett, hogy 1951 augusztusában elköltözött a közös lakásból, és egy rákospalotai albérletben vett ki szobát. Időközben takarítónőből beteglátogatónak minősítették át, majd ugyanabban a házban főbérletre lett egy kis szobából álló lakásnak. Éva tizenhárom éves kora óta – hosszabb megszakításokkal – élt nemi életet. 1945-től kezdve éveken át viszonya volt egy pestújhelyi fiatalemberrel, akitől 1950-ben teherbe esett. Terhessége a hatodik hónapban, vetélés útján szakadt meg. Később rövid ideig tartó viszonya volt az intézet egyik sofőrjével, akitől ugyancsak teherbe esett. Művi beavatkozás következtében szakadt meg ez a terhessége 1951 év elején.

1951 tavaszán Éva megismerkedett az OTI központban dolgozó Németh Lajos lakatossal, aki nő volt, és két gyerek apja. Ismeretségük során kölcsönösen megszerették egymást és rendszeres nemi viszonyba kerültek. Németh Lajostól a vádlott semmiféle anyagi támogatást nem kapott.

b:]

Vádlottnak 1951 júniusában volt utoljára menstruációja, ettől kezdve elmaradt. Így tudta meg, hogy Németh Lajostól teherbe esett. Terhességét környezete és hivatali munkatársai elől elhallgatta. Németh Lajos faggatására is azt a választ adta, hogy nem terhes, csupán meghízott. Amikor terhessége alatt egy alkalommal vérzése volt, a véres vattát megmutatta a férfinak. A terhességi ideje alatt rosszullete egyáltalán nem volt, orvoshoz nem ment, babakelengyéről nem gondoskodott. A születendő gyermekkel egyáltalán nem foglalkozott. Munkáját megszakítás nélkül folytatta, és naponta beteglátogató körúton járt.

1952. február 8-án rendes időben bement az SZTK-nál lévő munkahelyére, majd a hivatalból elindult beteglátogató ellenőrző útjára. Dél előtt 11 óra után múlt rosszullétet, erős hascsikarást érzett, majd jobban lett, és folytatta útját.

A negyedik kerületi Tél utcában ismét rosszullét fogta el. Bement a Tél utca 42. szám alatt lakó Antal Gézáné lakására, akit mint betegápolót ismert, e minőségében többször járt náluk. Elkérte a vécé kulcsát, és hosszabb ideig tartózkodott ott. Antalné

másodszori hívására kijött, és elmondta, hogy rosszul érzi magát. Ezt követően Antalné konyhájában ledőlt a kerevetre, pár perces fekvés után görcsei újból jelentkeztek. Antalné a mentőket akarta hívni, azonban Róth Éva azt mondta, hogy majd jobban lesz és hazamegy. Arra kérte Antal Gézát, hogy hozzon egy taxit, amivel a lakására vitetheti magát. Ezután erős szülési fájdalmak léptek fel, és néhány perc alatt megszülte gyermekét, egy életképes, egészséges lány gyermeket. A szülés időpontja hozzávetőlegesen a déli órára tehető.

Antalné behívta a szomszédban lakó Horváth Lajosnét, aki Antalnéval együtt az újszülött köldökzsinórját elvágta és elkötötte. A gyermeket ezután Antalné lepedőbe és pokrócba csavarta. Időközben Antal Géza megérkezett a taxival.

Róth Éva újból kijelentette, hogy ne hívják a mentőket, ő majd taxin hazamegy. Nem fogadta el Horváthnénak az ajánlatát sem, hogy őt hazakisérje. Horváthné kikísérte a vádlottat a taxihoz, ölébe tette a pokrócba takart újszülöttet, ezután a taxi a gyermekkel Róth Éva lakására hajtott.

A lakásra érve a síró csecsemőt a lepedőben és a pokrócba hagyva az ágyra helyezte. A baba elaludt. A vádlott nagyon vérzett, vatta nem volt, ezért elment a 8-10 perc távolságra lévő gyógyszertárba, és vattát vásárolt. Hazatérve ellátta magát, majd begyűjtött a kályhába, és vizet tett fel. Egy idő múlva eszébe jutott, hogy a nyulainak nincs eledele, ezért három óra tájban elment a rákospalotai piacra vásárolni, ahol körülbelül fél- vagy háromnegyed órát töltött, répát vásárolt. A lakásába visszaérve a répával megetette a nyulakat. Mivel újból vérzett, visszament a szobába, újra rendbe tette magát, majd az alvó gyermeket kicsavarta a lepedőből, a takaróját levette, és a gyermeket a parázzsal teli kályhába dobta. Ez körülbelül délután négy óra tájban történt.

Utána kiment a szobából, elsétált a sarokig, majd visszatért a lakásba, ahol nagy bűz fogadta. Kiszellőztette a szobát, utána kimosta az Antalnétól kölcsönkapott lepedőt és a véres alsóneműjét. Délután hat órakor lehetett ez. Többször rosszullett fogta el, le kellett ülnie. Este korán lefeküdt aludni, reggel pedig elment a munkahelyére. A délelőtti folyamán Antalnének visszavitte a lepedőt és a pokrócot. Érdeklődésére azt válaszolta, hogy a gyermeke kórházba került.

Délután hazament, kitisztította a kályhát, a hamut és a csontokat a szemetes lavórba helyezte, és kivitte az udvarra. Letartóztatásáig rendesen bejárta a munkahelyére. Németh Lajossal a szülést követő napon találkozott, aki megkérdezte tőle, hogy mi a baja, mert rosszul néz ki, a vádlott azt mondta, hogy nincsen semmi baja.

2:]

Az államügyész a tárgyaláson a vádat az 1950/2751 számú vádiratban foglaltakkal egyezően tartotta fenn.

3:]

Róth Éva az eljárás alatt egész végig bűnösnek érezte magát. A tárgyaláson azonban arra hivatkozott, hogy nem volt szándékos a cselekmény, amit elkövetett.

Kihallgatása alatt végig bűnösnek vallotta magát. Eltérés csupán gyermeke megölésének előre megfontoltsága tekintetében mutatkozik. Őrizetbe vételét kö-

vető rendőrségi kihallgatáson azt vallotta, hogy terhessége ideje alatt gondolt arra, hogy születendő gyermekét nem fogja megtartani. Ezért terhességét titkolta Németh Lajos előtt is. Azonban azt, hogy a megszületése után mit fog csinálni a gyerekkel, arra sosem gondolt. Vallomása szerint, amikor elment nyulainak élelmet vásárolni, akkor gondolt arra, hogy gyermekét nem akarja megtartani, és félve attól, hogy a születendő gyermek miatt Németh talán elhagyná, arra az elhatározásra jutott, hogy gyermekét megöli. Ugyanakkor Róth Éva előadta azt is, hogy rossz közérzete és nagyfokú idegessége annyira úrrá lett rajta, hogy alig emlékszik arra, hogyan ért haza, önkívületi állapotban volt, amikor a lakásába érve tettét elkövette.

A tárgyaláson történt kihallgatása alkalmával – ahol egyébként mély és őszinte megbánást mutató töredelmes vallomást tett – ugyancsak azt adta elő, hogy terhessége alatt a születendő gyermek problémájával nem foglalkozott: nem volt biztos benne, hogy mikor esedékes a szülés, és amikor ezt követően nem akart kórházba menni, még nem gondolt arra, hogy mit fog csinálni a gyermekével. Végig tagadta, hogy előre elhatározta volna, hogy az újszülöttet megöli.

Ügyész előtt történt kihallgatása alkalmán ezzel szemben a vádlott beismerte, hogy terhessége negyedik hónapjában elhatározta, hogy születendő gyermekét valamilyen módon elteszi láb alól. Azt, hogy elhatározását hogyan fogja végrehajtani, még nem tudta. Ugyanakkor vallotta azt is, hogy amikor a szülés után a piacról visszaindult a lakásába, eszébe jutott, hogy a kályhában ég a tűz, és eszébe jutott régi eltökélt szándéka, hogy a gyermektől mindenáron megszabaduljon. Így határozta el, és így hajtotta végre cselekményét.

A tárgyaláson Róth Éva vallomásának ezt a részét visszavonta, amit azzal indokolt, hogy az ügyészégi kihallgatásakor olyan lelkiállapotban volt, hogy maga sem tudta, mit vall.

A bíróság felfogása szerint a terhesség idején felöltött benne a gondolat, hogy a születendő gyermek útjában lesz, és attól meg kellene szabadulnia. Ám ezen túlmenően az elhatározás a gyermek elpusztítására a szülést megelőző időben nem alakult ki benne, tettét előre nem gondolta meg. A szülést követően feltehetően a piacra menéskor jutott az elhatározásra, hogy gyermekét megöli.

4:]

A kifejtettekhez képest a bíróság a terhes bűnösségét megállapította. A bűncselekményt a rendelkező rész szerint szándékos emberölés büntettének minősítette. A minősítés tekintetében a megyei bíróság nem osztotta sem a védelem, sem a vád álláspontját.

A hivatkozott szempontok alapulvételével a bíróság jelen esetben az előre megfontoltság ismérveit felismerni nem tudta. Nem kétséges, hogy dialektikus módszerrel vizsgálva a szülés hatása az idegrendszerre változó. A beszámítást kizáró teljes tudatzavartól kezdve hatásának különböző fokozatai vannak.

Róth Évát bármennyire is kevésbé viselte meg testileg a szülés, mert rendkívül gyorsan zajlott le, még nem tagadható, hogy szülése idegállapota nyomtalanul nem múlhatott el. Különösképpen a szülést követő három óra elmúltával a fiatalkorban lévő, először szülő nőnél való állapot állott helyre, mert legalább a viszonylagos igazsághoz és megfontoltsághoz feltétlenül megkívántatik ez.

Lakásába hazaérkezve még súlyosan vérző állapotban volt, úgyhogy el kellett menni a gyógyszerárba. A piacról később hazaérkezve újra vérzése volt, és rosszul lett fogta el. Egész viselkedésében bizonyos tervszerűség mutatkozik, így különösen feltűnő az adott helyzetben a nyulairól való gondoskodás, amely éppen nem bizonyítja a gyermekgyilkosságra irányuló szándéka kiterveltségének.

Mindezek figyelembevételével a bíróság úgy találta, hogy terhelt cselekményét a vádtól eltérően a BTK/279 paragrafusába ütköző szándékos emberöléssé kell minősíteni.

5:]

A cselekmény nagyfokú társadalmi veszélyessége indoklást nem igényel. Ami a terhes személyi veszélyességét illeti, mert az elbírálásánál figyelembe kellett venni egyfelől a terhelt küzdelmes gyermekkorát, másfelől pedig azt az erős szerelmi vonzódást, ami Németh Lajoshoz kötötte. Egyéniségének nagyfokú társadalmi veszélyességét jelzi viszont az a brutális mód, ahogy cselekményét és a megsemmisülést véghezvitte.

ítélet

Bűnös szándékos emberölés büntetésében, ezért a budapesti megyei bíróság 1952. március hó 10-én a terheltet, Róth Évát 10 (tíz) év börtönre ítéli.

levéltári jelzés

Budapesti Megyei Bíróság, 1473/1952 (ügyszám)

A vád tárgya: gyilkosság

